

Становище за ОНС „Доктор“

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Росица Цветанова Димова, дм

Медицински Университет Пловдив, Факултет по Обществено Здраве, Катедра „Здравен мениджмънт и икономика на здравеопазването“, назначена със заповед №Р-109-234/09.07.2020г. на Ректора на МУ – Варна и на основание на Протокол №1/20.07.2020

за дисертационния труд за присъждане на образователна и научна степен
„Доктор“

Професионално направление: Обществено здраве

Научна специалност: Управление на общественото здраве

Докторска програма: Управление на общественото здраве

Автор: **Светлана Йоргова Радева**

Форма на докторантура: **Самостоятелна**

Катедра: **Социална медицина и организация на здравеопазването**

Тема: **Професионална адаптация на медицинския персонал в болничната акушеро-гинекологична помощ**

Научен ръководител: **проф. д-р Лора Христова Георгиева, дм**

Общо представяне на процедурата

Настоящото становище представям в качеството си на член на научното жури, назначено със Заповед №Р-109-234 /09.07.2020г. на Ректора на МУ Варна. Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в

съответствие на чл.24, ал 6 и чл. 30, ал. 3 от ППЗРАСРБ, &5 от ПРАСМУВ, Раздел 2, чл.44 ал.2. от ПРАС на МУ – Варна.

Кратки биографични данни на докторанта Светлана Йоргова Радева

Професионалният път на Светлана Радева се предшества от средно образование с профил природни науки в ПМГ „Св. Климент Охридски“ гр. Силистра и професионална квалификация, която преминава през няколко етапа:

През 1998г. придобива професионалната си квалификация - специалност „Акушерка“, а по-късно - специалност „Здравен мениджмънт“, ОКС Бакалавър и Магистър и специалност „Управление на здравни грижи“, ОКС Магистър към МУ – Варна. През 2017г. е зачислена за специализация по „Медицинска информатика и здравен мениджмънт“, а през 2018г. е зачислена като докторант в самостоятелна форма на обучение към катедрата „Социална медицина и организация на здравеопазването“ към МУ „Проф. д-р П. Стоянов“ гр. Варна. Докторантката има повече от 20 годишен професионален опит и е хонорован преподавател по клинична практика на акушерки към ФОЗ, МУ „Проф. д-р П. Стоянов“ гр. Варна. От 2016г. до момента заема длъжността главна акушерка в СБГАЛ „Проф. д-р Д. Стаматов“ ЕООД, гр. Варна.

Има редица публикации и участия в научни форуми. Нейните професионални интереси и научни търсения са довели до Дипломна работа под ръководството на проф. д-р Лора Георгиева, която е отличена с приз за първо място в конкурс за най-добра дипломна работа на Община Варна в област Хуманитарни науки през 2017г.

Участва в няколко национални проекти, членува в БНДОЗ и EURNA Section HSR. Владее руски език на добро ниво и английски език - B1 ниво. Всичко това говори за един изграден специалист по акушерски грижи и управленска дейност.

Актуалност на тематиката и значимост на дисертационния труд

Професионалната адаптацията е важен елемент от управление на човешките ресурси, тъй като до голяма степен определя трудовата мотивация, ефикасност и ефективност на медицинския персонал. Въпреки тенденцията за сравнително добрата осигуреност на населението в страната ни с лекари специалисти по АГ, Неонатология и акушерки през последните 10 г., важен остава въпросът за тяхната професионална адаптация в болничната акушеро-гинекологична помощ.

Други паралелно свързани с това проблеми пред родното ни здравеопазване са високото текучество, териториалните неравенства, привличане, задържане и развитие на професионалистите от областта на акушеро-гинекологична помощ в страната. Съществена част от научният труд е проведеното мащабно болнично мултицентрово- и университетско-базирано проучване с помощта на оригинално разработен инструментариум, където мнението, нагласите и оценките за професионалната адаптация на медицинския персонал от болничната акушеро-гинекологична помощ е разгледана в три аспекта: от позицията на студенти по специалност „Акушерка“ III- и IV- курс; от страна на лекари; и на акушерки, работещи в болничната помощ.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационния труд е написан на 196 стр., онагледен с 53 фигури, 16 таблици и 5 приложения и е структуриран в пет основни части – литературен обзор; цел, задачи, материал и методи; резултати и обсъждане; управленски подходи за адаптация; и изводи и препоръки. Дисертацията включва още въведение, заключение и приноси.

В глава първа подробно е разгледана структурата, организацията и състоянието на болничната акушеро-гинекологична помощ в България в контекста на правно-нормативната уредба. Прави впечатление, че в литературния обзор на дисертационния труд ясно се откроява личното мнение и критичен анализ на докторанта.

През последните десетилетия безспорен е факта за недостига на медицински кадри у нас, на който докторанта е отделил специално внимание. Описани са някои от специфичните причини за високото равнище на текучество и прогресивното намаляване на специалисти по здравни грижи в системата на здравеопазване и в страната. Направен е сравнителен анализ на кариерното израстване и следдипломна квалификация на лекарите в системата на акушеро-гинекологичната помощ и на акушерките. Визирайки актуалната нормативна рамка в задълбочен преглед се очертават професиите, участващи в акушеро-гинекологичната помощ у нас, както и техните професионални дейности и колегиални задължения. Напълно логично и последователно в контекста на темата, обекта и предмета на дисертационния труд в литературния обзор е направен критичен анализ на мотивационните теории и модели, видовете

адаптация и етапи на стрес на работното място. Разгледани са ефективни стратегии за справяне със стреса и с адаптацията на медицинските кадри в условията на болнична помощ, с препратки от наши и чужди изследвания. Литературният обзор завършва с кратко резюме и актуалност на проблематиката.

В глава втора ЦЕЛТА и последвалите седем ЗАДАЧИ на дисертационния труд са ясно и точно формулирани, логически обвързани, което позволява проблема да се разгледа в дълбочина и да се предложат практически полезни решения в глава РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ.

Общият брой на хипотези е пет, като всяка една от тях в глава РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ е проверена и се подлага на задълбочен статистически анализ, където се приема или отхвърля с достатъчно необходим набор от доказателства и с достоверни статистически заключения. Материалът и методиката на дисертацията са описани изчерпателно и отговарят на съвременните изисквания за оформяне на дисертационен труд. Статистическата обработка на данните е извършена с помощта на статистически пакет за социални изследвания SPSS v.19., при ниво на значимост на различията $P < 0.05$.

Представените резултатите са адекватни на поставените цели и задачи, описани са стегнато, и без излишна информация,. Използваните термини и понятия са академично представени. Анализът и интерпретация на резултатите са професионално структурирани, с логическа последователност и убедителност на аргументите. В дисертационния труд са представени общо 53 бр. фигури, от които 5 бр. в литературния обзор, което допълнително допринася за експресивността и атрактивността на обсъжданите факти и собствени резултати. Дискусията в ГЛАВА РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ е подкрепена с достатъчно на брой и релевантни съвременни български и чужди литературни източници, което говори не само за добро владение на материята от докторанта, но и адекватното интерпретиране на информацията.

Важен елемент от дисертацията е разработения модел на мотивация на медицинските специалисти и матрица на адаптация на персонала, които представляват част от стратегическия болничен мениджмънт.

В раздел ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ докторантът е извел 7 бр. извода на база проучванията на студенти от 3-курс и 4- курс специалност „Акушерка“ и 8 бр. извода въз основа на проучванията сред работещите в болнични структури лекари и акушерки. Изводите максимално обобщават получените резултати и допринасят за по-ефективна професионална адаптация на медицинския персонал в болничната акушеро-гинекологичен практика. Полезни препоръки са

отправени към съответните институции, с оглед идентифициране на проблемите, свързани с професионалната адаптация на медицинския персонал и вземането на адекватни управленски решения в областта на клиничната акушеро-гинекологична практика.

Цялостната научна разработка покрива критериите за научност, оригиналност, съдържа приноси с теоретично-познавателен и практико-приложен характер.

Публикации, свързани с дисертационния труд

Докторантът е представил четири пълнотекстови публикации (2 от тях в чуждестранно издание) и 1 изнесен доклад на национален научен форум.

Лично участие на докторанта

Нямам лични впечатления от докторанта, но представения научен труд и публикации илюстрират, че Светлана Радева притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения в областта на управлението на човешките ресурси и по-специално в професионалната адаптация на болничния персонал в акушеро-гинекологичната помощ, както и възможност за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Нямам забележки към докторанта, но имам единствено градивно предложение резултатите от научния труд да бъдат оформени в монография.

Авторефератът

Авторефератът е изготвен според изискванията на съответните правилници и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационния труд съдържа научно-приложни резултати и оригинален научен принос. Докторанта демонстрира задълбочени теоретични познания и професионални умения по представената тема, както и качества на научен изследовател.

Дисертационния труд на Светлана Радева е задълбочен и напълно отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и

съответния Правилник на МУ- Варна. Представените материали и дисертационен труд напълно съответстват на специфичните изисквания на МУ - Варна.

Всичко това ми дава право и основание да дам своята положителна оценка на цялостния научен труд и да предложа на уважаемото научно жури да присъди образователна и научна степен „Доктор“ на Светлана Радева по докторска програма „Управление на общественото здраве“.

30. 08. 2020г.

гр. Пловдив

Изготвил становището:

Доц. Д-р Росица Димова, дм